

آبونه شرائطی

داخلی ، خارجی هریر ایچون
سنه لکی (۲۵۰) ، آلتی آیلنی
(۱۳۰) غروشدور.

[نسخه سی ۵ غروش ،
سنه لکی ۵۲ نسخه در .]

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پیشیندر

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ابدله بن
یازیلر اعاده اولونماز .

الکلیت

تقسیم ۱۳۳۶

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی هفته لق مجموعه اسلامیه در

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محرر
محمد عاکف

صاحب و مدیر مسئول
اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد : ۳۶۷

۲۲ ذی القعدة ۱۳۳۶

پنجشنبه

۲۹ آغستوس ۱۳۳۴

جلد ۱۵

چكمك قدرتدن سرمه لی اولغه بکزه مزه.

مخادنت مسلکک، تولداتک تدیسنه ، نفوسک انقراضنه بادی اولق صورتیه ملتک عمومیتلری اوزرینه اجرا ایتدیکی تأثیرلری آکلادیکز . بوطرز حیاتک ویردیکی نتیجه لر بوندن عبارت دکدر . نتایج مضره سندن بریده بومسلکی آرالرنده یاشاتان ملتک نظام عائلهدن عرومیتلریدر . اوت ، حیات مخادنتدن مستفید اولق ایستیان ملتک یوردلرنده نظام وانتظام تأسس ایدمه مزه ، خانمانلر آراسنده نسب وصهریت کبی ، علاقه دارلر میانده متقابل رأفت ومودت ، مواسات ومعاونت حسلری تولید ایدن رابطه لر وجودپذیر اوله ماز . هر یورد دیگر یوردلرله غایت محدود صورتده پیدای مناسبت ایدمه ییلدیکی ایچون یالکزه باشنه پایدار اولق مجبوریتنده قالیر . یوردلر رابطه سز قالدیفی ، آرلرنده آهنگ اتصال تأسس ایدمه مدیکی تقدیرده ایسه صاحب لری طبیعتیه یکدیگره بیکنه بر حیات تعقیب ایدرلرکه نتیجه سی متساند بر حیات مظهر اوله ماق ، بر امت تشکیل ایدمه ماکدر . چونکه زرده مختلف کتله لر ، عائله لر هدف مشترک تشکیل ایدمه جک متجدد بر غایه ، متشتت افرادی بر نقطه ده جمع ایدمه جک بر رابطه بولنورسه اوراده امت تشکیل ایدمه ییلیر .

عشق و غرام اساسنه استناد ایتمیان بر معاشرتی خوش کور میان بو محررلر (غرامیون) ک مدافعه ایتدکاری بو نظریه یی طوغریسی بز یالکزه ، تحصیل کور مامش ، احوال نفسیه نک اسرارینه ، روح بشرک مختلف اطوارینه انفاذ نظر ایدمه مامش کسه لر اوزرنده اجرای تأثیر ایدمه ییله جک خولیلار ، مغالطه لر جمله سندن عد ایدیورز . فکری میزی ایضاح ایدمه لم :

جناب حق دوامی بر حیات ، صمیمی بر معاشرت آرزو سنده بولنانلرک قلبلرنده عشق وغرامک طاتلی وآتشین هیجانلرینک یرینی طوته جق مودت و رأفت حسلری خلق ایتمکی وعد ایدیور . و بو وعدک اثر انجلازی اوله رق زوج وزوجه قلبلری ، دائماً کوریه کلدیکی اوزره ، بری برلرینه قارشى صمیمی تمایللرله ، رحم وشفقت حسلریله متجلی بولنیور . آراده برده بشریتک سرمایه ابتهاج ومباهاتی ، حیات ماده یه نک یکنانه زینتی اولان اولاد بولنسی بو حسیات عایله ونزیه یه ده ا زیاده قوت ویریور .

بر کون قرآن (کریم) ده جناب حقک قوللری حقنده کی نعمتلرینی تعداد وارلغه برهان اقامه ایدن شوآتی او قودیم زمان نه قدر محفوظ اولمشدم ! «ومن آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها وجعل بینکم موده ورحمة ان فی ذلک لایة لقوم یعقلون» حقیقه بر کتاب سماوی وعقد دینییه ، دوام واستمرار قصدینه استناد ایدن معاشرتدرده سکون وحضور ، مودت ورأفت آناری اوقدر باهر بر صورتده تجلی ایدرکه سودا وغرام بولنده عافیت وزندگیلرینی هدر ایدنلر اولک عشر معشارینه نائل اوله مازلر . بر جوق قادیسلر

طانیورزکه قوجه لرینک قلبلرینه حاکم اولق وکندیلرینه اولان محبت وارتباطلرینی تقویه ایتک ایچون تسریع حمل خصوصنده تأثیری مجرب ادویه مر اجعت ایدیورلر ؛ اولر بیلورلرکه جوجق ابون آرا سنده الک قوتلی بر رابطه ، میل ومحبته دوامی ایچون الک اساسلی بر ضماندر .

شو اساسلره بناء زوجیت علاقه لرینی تهدید ایدن الک قوتلی تهله ک بونک کیت کیده قوت و متانتی غائب ایتسی ، و بو حالک تأثیریه معاشرتده ذوق وحضور ، حیاته لذت قالماسی قضیه سی اولدیغی ظن ایدنلر هذیاندر ، سیوری عقلی کنج لره قارشى بر طاقم افکار باطله یی تزین وتحسین املنه خدمت ایتدن بشقه بر شی یا میورلر . اوت ، بزده انکار ایتیه زکه تأهل طالنده روابط زوجیه یی ضعیفلاتان ، حتی بعض کره تفرقه و طلاقه مؤدی اولان بر طاقم احوال واردر . فقط بو احوال ایچون ، عقد نکاح نتیجه سنده حاصل اولان حسیات فاضله یه مجرد رابطه زوجیه نک دوام واستمراری ایراث ضعیف ایتدیکنه دلالت ایدمه جک بر طاقم علل واسباب موجوددر .

سوزک خلاصه سی ، مخادنت حیاتک ده شئون اجتماعیه یی خللدار ایتک ، بونی واسع مقیاسده تطبیق ایدن امتلری بیوک بیوک ضررلره صوق خصوصنده فحش حیاتندن کری قالمیه جق بر طاقم وخیم نتیجه لری ، الیم عاقبتلری واردر .

بویکی حیات بعض جهتلرجه یکدیگرندن آریلیر سده آرده موجود اولان قرق هرا یکی حیات یوزندن امتلره ثرتب ایدن ضررلره او بارق حیاتک عائله مناسبانک محوینی ، نفوسک تدنی وانسسال وانسابک اضخملائی انتاج ایدن تأثیرلره کوزبومعه مساع ویردیره جک شیلردن دکدر .

ویل ، کور کورینه انقیاددن تولد ایدن عاقبتلری دوشونمکسزین امتلری تقلید ایدنلره افسوس ، بشقه لرک دوچار اولدقلری مصائبدن عبرت آلیان ، کچیردکلری آجی آجی تجربه لرله یورکلری داغلانمش ، آواره بر حیات اجتماعیه نک تأثیریه لذت معیشتدن بی نصیب قالمش اولانلرک سوزلرندن استفاده قیدنده بولنمیانلره !

عبدالعزیز چاوش

جهاد وعالم اسلام

حرب عمومیده ترکستان وبخارادن افغانستان ، هندستان وحجاز طریقله اسانبوله سیاحت .

یا خود بخارا خلقیه افغان خلقی آره سنده نه کبی فرق، نه کبی نسبتلر کوردیکر؟

— اصل شهرلرک ابنیه سنده کی فرق کوزه چاره جق درجه ده دکدر. بالکز کابلده نسبة نظام و انتظامه، تنظیفاته ده ازاده اهتمام ایدیلدیکی حس اولنه بیلیر. صنوف اهالی به کلنجه ایکی مملکت آره سنده اولدجه فرق وار. بخاراده طلبه کثرتی، علما چوققلنی کوزه چاربار؛ کابلده ایسه سپاهی (عسکر) وامرا چوققلنی. کابلک هر نه طرفه بافسه کز حیات عسکریه کورورسکز. سوقاقلرده، جاده لرده، هر یرده دائماسلح آدمیره تصادف اولنور. طبعی مدیر که شکل و قیافتجه، طرز معیشتجه ده فرقلر واردر. لکن الحمدلله هپ مسلمان اولدینی جهته یکدیگرینه قارشی قارداش معاملیه سی یاییورلر. آیرلیق غیریلاق کورولیور. بالخاصه افغان علماسی اساساً بخاراده یتیمش اولدقلری جهته، عموم افغانیلر، بخاریلره برانشاد احترامی بسله یورلر. بو، پک اسکی بر غمخنده. مثلاً بنم کبی بر آدمده احترام کوریور. کابلده طوقوز آی قالدیغم حالده اون پاره صرفه لزوم حس ایتدم. او قدر اوزون بر مدت هپ مسافر صفتیه قالدیم. ده بنم کبی پک چوق ترکستانی اورالرده آیلرجه قالدیرده هپ مسافر اوله رق یشار. اساساً بو عادت اسلامیتک فیض دیانتیه تأسس ایتشدیر. زیرا اسلامیتده غریبه و یولچی به حرمت واردر. افغانیلرده عمومیتله مسافر پروژک غایت بیوکدر.

— مزروعات، محصولات جهتلری ناصلدر؟

— افغانستانده انواع میوه و حبوبات غایت مبذولدر. عمومیتله افغان خلقی مزروعاته پک بیوک مساعی صرف ایدرلر. طوبراق تربیه سی خصوصاری غایت مکملدر. بزم ترکستانده دخی کوی حیاتی پک ای در. افغانستان خلقی ده تام معناسیله کویلدیر، چفتنجیدر. اوجوزلاق، بولاق، مملکتک شوسه یوللری چوقدر. بتون داغلر زمرد کبی یشیلدر. اصول زراعت قدیم ایسه ده زراع فوق العاده جالیشقاندیر.

— سز اعظم خان اریکنده مسافر اولدیغکز جهته شهزاده لردن ده بعضلری احتمال کورمشسکزدر، بزه افغان شهزاده لری حقنده برآز معلومات ویره بیلورمیسکز؟

— شهزاده لردن بعضلریله غایت خوش وقت کچیردم. اساساً قوناق بایم اولان اعظم خان شیر علی خان مخدوملریله طاشکنددن معارفه من واردی. کنجلیکنده طاشکندده بولندقلری زمان بزم بیوک پدر مرحومک خانه سنده ایکی اوج آی قدر مسافر خاص اوله رق قالمشردی. شو جهته بنده کندیلرینه مسافر اولمشدم. چوق اعزاز و اکرام ایتدیلر. طبعی اعظم خان جنابلرینک مخدوملری واسطه سیله دیگر شهزادگان ایله ده ملاقات ایتدک؛ خصوصی محبتلرده بولندق. حق بنده کزی بر قاچ دفعه لر آوه ده

کوتوردیلر. افغانستان شهزاده لری آوه پک مراقیدرلر. هفته ده ایکی کون مطلقاً آوه کیدرلر. کندیاری کبی بنده آو مراقی اولدیغنی، حتی سلاح استعماله مقتدر اوله مدیغنی کوردیکجه بو حاله پک زیاده تعجب ایدرلردی. زورله سلاحی الله ویرلر؛ بنم سلاحدن قورقدیغنی کورنجه هم کولرلر، هم تأسف ایدرلردی. حتی حبیب الله خان حضرتلرینک بیولا مخدوملری غایت الله خان پکا بر قاچ دفعه لر نصیحتده بولوندی: «مملکتکزه عودت ایدرسه کز مطلقاً آوچیلغه هوس ایدیکز. هم کندیکز دائماً آوچیلنی صنعت ایدیکز، هم مملکتک کنجارینی تشویق ایدیکز. بویه سلاح قولانمنی بیلمز ارکک ناصل اولور؟» حقیقه اولماز اما مع التأسف بزم دیارده بویه شیر یوق. آنلرک بتون اویونلری سلاح ایله در. عسکری تعلیملرده، مانورالرده دائماً بولنورلر. حتی اون درت یاشلرنده اکرم خان نامنده کوچوک بر شهزاده اینجه سسلریله بر کون صباح نمازندن سوکره عسکر تعلیم ایدیوردی، کوردیکمه ده حیرت ایتشمدم. طبیعتیه بو جهتلری قطعاً بزم بخارایه قیاس اولونه ماز.

— شهزاده لرک او قومیه هوسلری، علمه محبتلری نه درجه ده در؟

— کندیاری مطالعه یه پک هوسلی کوردم. آوه کیتدکلری زمان بیله یانلرنده متعدد کتابلر بولنوردی. استراحت وقتلرنده دائماً اللرنده برر کتاب مطالعه ایدوب طورییورلردی. بوندن آکلادیغمه کوره علمه قارشی محبتلری پک زیاده در.

— نه کبی کتابلر او قودقلری اوکره نه بیلدیگزمی؟

— بن اونی ذاتاً بیله مزدم. زیرا اکثر او قودقلری کتابلر اجنبی کتابلری ایدی. ظن ایدرم، هپ انکلیزجه ایدی. چونکه بز کره کندی بینلرنده قونوشدقلری صره ده: بو، نه لسانیدر؟ دیه سورونجه؛ انکلیز لسانیدر دیمشردی. مع مافیه کتبخانه لرنده فارسی کتابلرده بولنوردی. بالخاصه عبدالرحمن خان مرحومک ترجمه حالی هپسند و اردی. ذاتاً هر پنجشنبه آقشامی حبیب الله خان حضورنده بالایی عبدالرحمن خان جنابلرینک مناقی او قونیورمش. اکثر شهزاده لرده اوراده حاضر بولنورمش. هر پنجشنبه سرایه کیتدکلری کوریوردم. حتی ایشتدیکمه کوره بو خصوصده بر مجوریت ده وارمش.

— دیمک که عبدالرحمن خانه بیوک حرمتلری وار.

— پک حرمت ایدرلر. عمومیتله افغانستانده عبدالرحمن خان نامی پک مبجلدر. بالعموم مشایخ خانقاسنده دخی هر هفته عبد الرحمن روحنه مخصوص (ختم خواجه) او قور. ضابطان وامراء عسکرینه هپسند عبدالرحمن خانک ترجمه حالی بولنور و دائماً مطالعه ایدرلر. سوز آره سنده عبدالرحمن خان جناب امیر شویه دیمشدر. دیه مطلقاً مرحوم مشارالیه دن بحث ایدرلر.

— شهزاده لر ایله قونوشدینگز زمان هانکی لسان ایله کورو- شور دیکز ؟

— هب فارسیجه قونوشوردق. ذاتاً رسمی لسان فارسیجه در. هر نه قدر کنیدلرینه مخصوص آیری لسانلری وار ایسه ده ، بنه دائماً فارسیجه قونوشورلر ، حتی بنم یانده قطعاً بشقه لسان قوللانمزلردی. غایت نازک وادیدرلر . یک چوق فارسی اشعاری بیلورلر . اثنای مکالمه علی الا کثر حافظ شیرازینک شعرلرندن اقتباس ایدرلر . صلابت دینیه لری مکملدر . آوده کزدکاری زمان بیله نمازلرینی مطلقاً جماعتله قیلارلر . چوق سویملی حاللری واردر .

— شهزاده لر نه کبی آوجیلغه مراق ایدیورلر ؟
— بنم بولندیمز زمان قوش آوی موسمی ایدی . هب قوش آوجیلغه کیدیورلردی . اوردک ، قاز آولری غایت خوش اولیوردی . اکثریتله حیوان اوزرنده کیدرلر . تک توك تصادف ایدن قوشلری حیوان اوزرنندن اورورلر . خصوصی معلم کوپکاری واردر . بونلر اوردقجه کوپکار طوبلار . بعضاً قوشلرک چوق اولدینی کوللرک اطرفنده حیواندن اینرلر ، اوصورتله اجرای صید ایدرلردی .

قازلری اکثریتله (بازی) تعبیر ایتدکاری قوشلری واسطه سیله طوتارلردی . ایکی اوج بازی قوشنی بردن قاز سورولرینک آرقا- سنه صالدرلر ، بازیلر آیاقلریله ده پیرک قوشلری دوشورورلر ، کوپکارده بره دوشن قوشلری طوبلایه رق کتورورلر . بو ، یک اکنتجه لی برشیدر .

صوکره مثلاً برصو کنارنده اوطوروب کوله رک اوینایه رق قوشلری کندی بینلرنده تقسیم ایدرلردی . بنی ده اونوتمازلردی . بنم حیواننده برقاچ قوش آصارلردی . بوصورتله اقشاملری آودن عودتمزده هر کس برمنونیت یکدیگرینک سلاح استعمالنده کی خطالرینی سویلر ، انتقادلرده بولئوردی .

عبدالرشید

عثمانی اتفاقک قیمتی

اوروپا حکومتلرینک بولتیقلرینک ، سیاستلرینک هدفی دائماً واضح و معیندر . قایینه لرک دیکشیمی ، رجالک تبدل و تغیری معین اولان سیاستی اصلاً رخنه دار ایتمز . چونکه مذکور دولتلرک کرک داخلده ، کرک خارجه کی اداره و سیاستلری یک صاعلام و صارصیلمز تمملر اوزرینه قونیلمش واشخصای ایله هیچ بر علاقه سی یوقدر . اوروپالیر ایچنده بو آنه قدر الک متین سیاست تعقیب ایدن انکلتزه اولمشدر . فرانسه نکیکی اولیه دکلدز ؛ چونکه فرانسه ماتن کله یک

خوبلی اولدینگدن ، دالدن داله ، چیچکدن چیچکه اوجینی متشوع عیطلرده طولا شوب ذوق آلمنی اعتیاد ایتدکارلندن بولتیقلری ده بر آز ثبات و متانتدن منحرف کورونیور .

بونکله برابر ایتالیا و سائر مؤتلفینه نسبة فرانسه نکی سیاستی اساسمز صایله متر . انکلتزه اصول اداره سی دقتله تعقیب ایدرلرسه کوروله جکدرکه هم احرارانه ، همده مستبدانه بر طرزده اوراده تدویر امور ایدلمکده و هر شینک فوقنده مشروط برقرالغک مجلس تشریعه واداریه لری تکمیل خوابط وروابطی ، عنعنات ملیه و دینی ملاحظه و محافظه ایتمکله مکلف اولدقلری اکلاشایمقده در .

انکلتزه ده ده موقراسی ، سوسیالیزم سیاستی - قیسه برمدت ایچون بیله - میدان بوله مامش ، کسب التماع وانتشار ایده مامش ، اعیان و اصلزادکانه مخصوص اولان اصول سیاست دائماً تطبیق ایدیه - کلشدر .

ظاهره باقیلرسه انکلیز قانونلری صوکره درجه احرارانه و سربستانه بر مفکوره ایله تقنین ایدلمش ایسه ده ، حقیقت حالده انکلیز قانونلرندن ده اشدتلی ، ده ا مهیب دنباده هیچ بر قانون تصور ایدلمز ؛ احکام قانونیه نکی فعلاً تعقیب و تطبیق کیفیتی انکلیز زمامدارلری ایچون بیوک بروطفه تشکیل ایدر . اوقدرکه بو حکومت مأموزلری هر درلو مظالمی ، الک بیوک غدارلنی قواعد و قوانین سرعیه به نظراً اجرا ایتمکدن چکینمزلر .

جهانک مقدراتیله انکلتزه دولتی هر زمان ایستدیکی کبی اوینامش و سیاستی درلو درلو انتزیه لرله جویرمشدی ؛ فقط شیمدی به قدر بر انکلیز زمامدارینک و یاسیاسی مأمورینک ، سیاست ایشلرنده یالان سولدیکنی ادما ایده بیله جک بر فرد چیقمامشدر . دیمک اولیورکه انکلیزلر سیاست امورنده یالانی طوغری برقالبه افراغ ایتمکده مهارت صاحبی اولمشدر .

اساساً حلول و صلحانه ایله تدریجی صورتده اقوام جهانی قلب و نفوذلری آتیه صوقق خصوصنده انکلیزلرک بیوک تجربه و اختصاصه مالک اولدقلری هر کسجه مسلمدر .

اقوام شرقیه دن معدود اولوبده انکلیز سیاست قاهرانه سنک زبون و قربانی اولان ملتک ، انکلتزه نکی بو استادانه مهارتی فعلاً کوروب تسلیم و اعتراف ایدیورلر .

انکلتزه نکی - زیر اداره و استیلاسنه کیرن بمالکله اهالیسی ، انکلیزلری بحق طایفه بیلمشدر و دائماً آنک زهر آلود سیاستندن تباعد واجتناب ایتمک چالیشورلر .

اقوام مذکوره ایچنده انکلتزه نکی انتزیه و تزویراتنه لایقیه کسب و قوف و اطلاع ایدنلر ، هندیلر ، مصریلر ودها صوکره ایرانیلردر .

انکلتزه هندستانی یوزسنه دنبری تحت استیلاسنه کتیردیکی حالده ،